

Asia: VN/12439/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta ja uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 7 §:n 7 momentin kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Hankinta-alueen kiellettyjä alueita koskeville säännöksille on esitetty kaksi eri sääntelyvaihtoehtoa. Kumpi olisi mielestänne selkeämpi?

Sahateollisuus ry:n näkökulmasta vaihtoehto 2 on selkeämpi.

Muu palaute esitysluonnoksesta.

Yleistä:

Suomen sahat hankkivat merkittäviä määriä puuta ympäri Suomen. Noin neljännes sahoille tulevasta puusta muodostuu sahausprosessissa sahojen lämpölaitoksissa hyödynnettäväksi puruksi ja kuoreksi. Lisäksi hakuiden yhteydessä syntynyttä hakkuutähdettä käytetään energiantuotannossa joko omissa laitoksissa tai myydään ulkopuolisilla laitoksille. Osa sahojen lämpölaitoksista ollut jo RED II aikana kestävyys sääntelyn piirissä, mutta RED III muutosten myötä kymmeniä sahojen 7,5–20 MW lämpölaitoksia ajautuu nyt ensimmäistä kertaa kestävyys sääntelyn piiriin.

Sahateollisuus ry:n näkökulmasta on tärkeää, että metsäbiomassan kestävyys voidaan myös RED III osalta osoittaa maaston riskiarvion mukaisesti ja että Suomessa ei ole tarvetta lisätä ylimääräistä byrokratiaa hankinta-alueasoisella tarkastelulla. Pidämme myös tärkeänä huolehtia siitä, että RED III direktiivin mukainen yksinkertaistettu todentamisjärjestelmä kehitetään 7,5–20 MW lämpölaitoksille.

Muu palaute esitysluonnoksesta:

Yksinkertaistetut kansalliset todentamisjärjestelmät:

RED III -direktiivi mahdollistaa yksinkertaistettujen kansallisten todentamisjärjestelmien käyttöönoton laitoksille, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on 7,5–20 MW. Luonnoksen perusteluosiossa työ- ja elinkeinoministeriö on arvioinut yksinkertaistetun todentamisjärjestelmän voivan koskea esimerkiksi vaadittujen laituskäyntien määrää tai ryhmätodennusta. Luonnoksessa myös todetaan, että Energiavirastolla on varsin laaja harkintavalta päättää kevennyksistä menetelmistä ilman tarvetta tehdä lainsäädäntöön muutoksia. Myös komissiolta odotetaan asian osalta ohjeistusta myöhemmin tänä vuonna. Pidämme tärkeänä sitä, että asia otetaan tarkemmin huomioon jo kestävyyslain muutosten yhteydessä tai vaihtoehtoisesti osoitetaan mahdollisuus määrittää yksinkertaistetuista kansallisista todentamisjärjestelmistä myöhemmin valtioneuvoston asetuksella.

Sahateollisuus ry:n näkökulmasta direktiivin antama mahdollisuus yksinkertaistetuille todentamisjärjestelmille on tärkeä uusien kokonaislämpötehorajojen koskettaessa kymmeniä sahojen lämpölaitoksia, jotka ajautuvat nyt ensimmäistä kertaa kestävyysääntelyn piiriin. Sahojen raportointivelvollisuudet ovat kasvaneet viime vuosina kuormittavalle tasolle ja alkavat vähitellen vaikuttamaan jo sahojen kilpailukykyyn. Näin ollen Sahateollisuus ry ehdottaa, että kokonaislämpöteholtaan 7,5–20 MW laitosten todentamisjärjestelmissä hyödynnetään maksimaalisia kevennyksiä.

Näitä olisivat mm. työ- ja elinkeinoministeriön ehdottamat kevennykset todentajan laituskäyntien määrään sekä ryhmätodentamismahdollisuudet. Lisäksi siirtymäsäännökseen tulisi harkita alle 20MW lämpölaitosten osalta siirtymäsäännöksen aikajänteen jatkamista esimerkiksi vuodella eteenpäin siten, että hakemuksen voisi jättää vasta 12/26 ja ensimmäinen raportointi olisi 03/27.

Näin kevennettäisiin ylimääräistä kuormitusta ensimmäistä kertaa kestävyysääntelyn piiriin tulevien laitosten osalta, joille uusien vaatimusten täytäntöönpano vaatii merkittäviä uusien resurssien varaamista, tietojärjestelmämuutoksia sekä uusien käytäntöjen opettelua. Samalla tasoitettaisiin Energiavirastolle kohdistuvaa hakemustulvaa sekä ehkäistäisi käsiteltävien hakemusten ruuhkaantumista.

Iki- ja aarniometsien määrittely:

Luonnoksessa on ehdotettu aarniometsien määrittelyn osalta viitattavan valtioneuvoston vanhoja metsiä koskevaan periaatepäätökseen. Sahateollisuus ry tukee ehdotusta ja lisäksi ehdotamme lisättäväksi tarkennuksen siitä, että kestävyyslaissa viitataan nimenomaan vuoden 2025 vanhoja

metsiä koskevan periaatepäätöksen mukaisiin kriteereihin. Ehdotamme seuraavaa tekstimuutosta sivulle 24:

Poistetaan suluissa oleva teksti ja lisätään tilalle sulkujen jälkeinen teksti: "(Käsitettä ei ole sen vuoksi mahdollista määrittellä kestävyyslaissa tarkemmin. Aarniometsiä koskeva kansallinen määrittely on vielä kesken. Valtioneuvoston periaatepäätös aarniometsien määrittelystä annetaan kevättalvella 2025.) Aarniometsien määrittelynä käytetään vuonna 2025 annettua valtioneuvoston periaatepäätöstä vanhojen metsien määrittelystä."

Lisäksi ehdotamme iki- ja aarniometsien osalta selkeitä lisäyksiä perusteluosioon siitä, että iki- ja aarniometsillä viitataan vanhoihin ja luonnontilaisiin metsiin (Old growth and primary forests), mikä on Suomessa yleisemmin käytössä oleva termi. Haluamme lisäyksellä varmistaa kansallisen lainsäädännön yhdenmukaisuuden.

10a§ Maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevat vaatimukset:

Niin sanotun LULUCF-kriteerin (10a§) osalta luonnoksessa on lisätty pykälään täsmennykseksi kohta 3. Kyseessä on kuitenkin kaksi vaihtoehtoa sisältävä pykälä, joista kohdat 1 ja 2 koskevat Pariisin sopimuksen jäseniä ja joiden vaatimukset Suomi täyttää. Kohta 3 koskee osapuolia, jotka eivät ole Pariisin sopimuksen jäseniä. Pykälän perusteluissa tämä vaihtoehtoisuus kriteerien välillä ei kuitenkaan näy. Tämä vaihtoehtoisuus tulisikin selventää pykälän perusteluihin.

Kestävän metsätalouden periaatteet:

Tuemme ajatusta siitä, että kestävän metsätalouden periaatteiden voitaisiin katsoa tarkoittavan laajemmin kansainvälisiä metsien kestävän hoidon ja käytön periaatteita, jäsenvaltiokohtaisia ohjeita, suosituksia ja muita periaatteita, joita jäsenvaltiossa yleisesti noudatetaan. Nähdäksemme tämä pitävät sisällään ainakin EU- ja kansallisen tason maaperää sekä metsän hoitoa ja käyttöä koskevan lainsäädännön, metsänhoidon suositukset ja ohjeistukset sekä metsäsertifiointijärjestelmät.

Turvemaat, joiden kuivatus on tapahtunut vuoden 2008 tammikuun jälkeen:

Direktiivissä no go alueeksi määritetyt aiemmin kuivaamattomat turvemaat, joiden kuivatus on tapahtunut vuoden 2008 tammikuun jälkeen sekä kyseisiltä alueilta hankittu raaka-aine voidaan Sahateollisuus ry:n näkökulmasta katsoa Suomessa riskiltään matalaksi vesilain

oitusilmoitusmenettelyyn, pienialaisuutensa sekä metsänhoidon sertifikaattien vaatimusten perusteella.

Vesilaissa (587/2011) määritettiin ilmoitusvelvoite vähäistä suuremmista ojituksista vuoden 2012 alusta lähtien. Työryhmän raportissa oli hyvin nostettu havainto tilanteesta, jossa ”vaatimukset metsätalouden ekologisesta kestävydestä, metsälain ja metsänhoitosuosituksen muutokset ja metsäsertifioinnin kriteerit johtivat uudisojituksen/ensiojituksen loppumiseen vuosituhannen vaihteessa”. Lisäksi FSC kielsi uudisojitukset vuodesta 2011 sekä PEFC:n 2024 voimaan tulleen standardin mukaisesti vesitaloudeltaan luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia soita ei uudisojiteta. Esitämme, että nämä yhdessä muodostavat tulkinnan siitä, että toiminnanharjoittajat voivat osoittaa maatasolla matalan riskin toteutuvan.

Herkät maaperät:

Herkkiä maaperiä on Sahateollisuus ry:n näkökulmasta käsitelty puutteellisesti. On totta, että Suomen kansallisessa lainsäädännössä ei määritellä, mitä herkillä maaperillä tarkoitetaan. Itse direktiivissä kuitenkin viitataan kestävänsä metsätalouden periaatteisiin. Nähdäksemme Suomessa toteutuu RED III perusajatus siitä, että ”hakkuun yhteydessä tulee ottaa huomioon maaperän laadun ja biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen kestävänsä metsätalouden periaatteiden mukaisesti mahdollisten haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tavalla, jolla vältetään herkillä maaperällä tapahtuva hakkuu”.

Kestävyyskriteerityöryhmällä oli aiheesta raportissaan hyvä havainto ja ehdotamme sen lisäämistä herkkää maaperää koskevaan kappaleeseen perusteluosiossa: ”EU- ja kansallisen tason maaperää sekä metsän hoitoa ja käyttöä koskeva lainsäädäntö, metsänhoidon suositukset ja ohjeistukset sekä metsäsertifiointijärjestelmät muodostavat yhdessä kehyksen, jolla Suomi täyttää vaatimuksen siitä, että hakkuiden yhteydessä on tavoitteena ehkäistä mahdollisia haitallisia vaikutuksia maaperän laatuun ja biologiseen monimuotoisuuteen välttämällä herkillä maaperillä tapahtuvia hakkuita.”.

Unionin tietokanta:

Unionin tietokantaan liittyvä ilmoitusvelvollisuus ei suoraan vaikuta Suomen sahoihin vaatimusten koskiessa nestemäisten sekä kaasumaisten biopolttoaineiden valmistajia. Sahateollisuus ry haluaa kuitenkin korostaa, että Suomen tulisi tarkastella kriittisesti kaikkia lisääntyviä raportointivelvoitteita. Erityisesti, kun Suomella ei ole olemassa omaa kansallista tietokantaa, jonka kautta tietoja voitaisiin syöttää Unionin tietokantaa, joka ei myöskään ole vielä toiminnassa. Tietokantaan liittyvissä kirjauksissa keskeneräisyys tulee ottaa tarkasti huomioon.

Rajjärvi Jimi
Sahateollisuus ry